

הדר פרק ששי עירובין

עו.

עין משפט נר מצוה

צו א מיי פ"ד מהלכות
עירובין הלכה יא
טושיע א"ח קי' שעט
סוף ג:
צו ב מיי פ"ו מהל'
עירובין הלכה יא טור
ש"ע א"ח קי' שצט סוף ג
וס' טטו סעי' ג:
א ג ד מיי פ"ג מהל'
עירובין הלכה יא טור
ש"ע א"ח קי' שעט סוף
ד:

אמצעי הוה ליה בית שמניחין בו. נראה דאפי' יתנו העירוב
באחד הצמחים הסמוכים לחצרות או אפילו באחד מצמחי
החצרות אלו ג' צמחים אין לרייבין ליתן עירוב דנעשו כולם בית שער
לאומה חצר המוליכה עירוב דרך עליהן לתוך אחרת:

שניהם קנו עירוב. מתוך פי' הקונטרס משמע

דאיירי בעירובי תחומין וקשה דבפרק
צמח מדליקין (שנת דף לז.) משמע
ללא איירי רצא בתרומיהו בעירובי
חצירות ובעירובי תחומין דמשני לא
קשיא כאן בעירובי חצירות כאן
בעירובי תחומין וא"כ לפירוש הקונטר'
בעירובי חצירות לא קנו וקשה דא"כ
מאי פריך הכא מדרשא ונראה
כפירוש רבינו מנחם לך דרצא איירי
בעירובי חצירות אבל בעירובי תחומין
דחמירי לא קנו והשתא פריך שפיר
ולשון לא דקאמר לא וערצ עלינו
שיך אפי' בעיר כמו לא ושכור לנו
פועלים (ב"מ דף פג. ט):

הדרן עלך הדר

לימא תנו סתמא ברשב"ג. דקס"ד דלרצנן כיון דבג'

יוצא מתורת לצוד חסוד פתח:
הא קמ"י מעמא דבוליה למעלה.
ואגב דהדר ותנא למעלה
מעשרה תנא נמי פחות מארבעה
על ארבעה: **ישנים** ומשהו מהן
בתוך י'. לא כמו שפירש בקונטר' ז'
טפחים אורח מהיקפו בתוך
י' מאמנעו ולכאן טפח ומאמנעו
ולכאן טפח אלא כמו שפירש
ריצ"ן אלו שני טפחים ומשהו
זקופים ממלטה למעלה דהלון זה
הוי שמונה טפחים על שמונה טפחים
מאחר דעגולו כ"ד טפחים על כרחק
באלמנעו ח' טפחים דכל שזקיפו
שלשה טפחים יש ברוחמו טפח
וכשחסי שני טפחים למטה וכן
למעלה וכן משני דדין ישארו ד'
על ד' הלכך רריך שיהא חלון ג'
טפחים ומשהו בתוך י' כזוכך
זקיפת חלון באלמנעו כדי שיהא
משהו מן המרובע בתוך עשרה:
ורבי

זה נעשה בית שער לזה. כל בית נעשה בית שער לתוך שהוא פתוח
לו: בדיק. מנסה אם חכמו להשיב: שמי חצרות ושני צמחים צניפין.
ואין בני שמי החצירות רוצין לערצו ע"ש וזו אלא כל אחת לעמדה וכל
חצר לא הייתה עירובה בצמח הפתוח לה אלא עשאתו בית שער והניח
עירובה בצמח הפתוח לחצרתה:

מה. ודאי אי תרומיהו בית שער
משוינן אין אחד מהן עירוב דהנותן
את עירובו בצמח שער מן לקמן (פ"ה):
דאינו עירוב ופי' תרומיהו בית גמור
אין אחד מהן עירוב שהרי בית זה
מפסיק בין חצר לעירובה והוא לא
עירב עמנה ואינה יכולה להציא
עירובה לתוכה לך בית זה: מי
משוינן. לכל בית שער חצר הסמוכה
לו כצמח שער שלא לאסור עליו ובני
חצר האחרת שעשאתו בית גמור
והניח צו עירובה משוינן לה כי בית
למיקני עירובה: מה נפשך. טעמא
מפרשי ואולי: קא מטנטל. כל חצר
בצמח דלא מערצ ליה: שניהן קנו
עירוב. אלמא מדדצין השמשות
ספק הוא וספק דדציהם להקל
ועירוב ומדציהם הוא לגבי האי
שנאלע עירובו בין השמשות משוינן
לגבי האי ואמרין כצר קנה עירוב
משוינן ליה יום ועדיין הוא לו שהות
לקנות שצמחה: לא מינכרא מינפא.
ולא הו' מיני דרצנן כי חוכא ואיטולאל.
אלא הך צמח יום קיימי קמן ופי'
משוינן הכא לגבי והכא הכי הוינן מיני
דרצנן כי חוכא ואיטולאל ולא נימן
פה לזדקיסו לרדות:

הדרן עלך הדר

חלון שני עירובי חצרות. בתוך
עשרה מערבין שנים ואם רצו
מערבין א' פחות מד' על ד' או למעלה מו'
מערבין שנים ואין מערבין אחד: **גמ' לימא**
תנו סתמא כר"ש בן גמליאל ^ו דאמר כל
פחות מד' כלבוד דמי אפי' תימא כרבנן
עד כאן לא פליגי רבנן עליה דרשב"ג אלא
לענין לבודין אבל לענין פתחא אפי' רבנן
מודו דאי איכא ד' על ד' חשיב ואי לא
לא חשיב: פחות מד' וכו': פשיטא כיון
דאמר ד' על ד' בתוך עשרה ממיאל אגא
ידענא דפחות מד' ולמעלה מו' לא הא קמ"ל
טעמא דבוליה למעלה מו' אבל מקצתו בתוך י' מערבין שנים ואם
רצו מערבין אחד תנינא להא דת"ר כולו למעלה מו' ומקצתו בתוך
עשרה כולו בתוך י' ומקצתו למעלה מו' מערבין שנים ואם רצו
מערבין אחד השתא כולו למעלה מו' ומקצתו בתוך י' אמרת מערבין
שנים ואם רצו מערבין א' כולו בתוך י' ומקצתו למעלה מו' מיבעיא ^ו זו
ואצ"ל זו קתני א"ר יוחנן חלון עגול צריך שיהא בהיקפו עשרים וארבעה
טפחים ושנים ומשהו מהן בתוך י' שאם ירבענו נמצא משהו בתוך י' מכדי
^ח כל שיש בהיקפו שלשה טפחים יש בו ברוחבו טפח בתריסר סניא

הדרן עלך הדר

כל שיש בהיקפו
שלשה טפחים. צריכה
מוט ארוך ג' טפחים
לקיפה סביב, כידוע שיש
בה רוחב טפח אם חתך
(ועי' ג' דמתיב צ"ט
שעשה שלמה עשר בלמה
משפתו אל שפתו עגול
סביב וכן שלשה בלמה
יסוד אותו (ד"ה"ד) סביב
לעשר אמות רוחב שלשים
אמה היקף (סוכה ד').

הדרן עלך הדר
כל שיש בהיקפו
שלשה טפחים. צריכה
מוט ארוך ג' טפחים
לקיפה סביב, כידוע שיש
בה רוחב טפח אם חתך
(ועי' ג' דמתיב צ"ט
שעשה שלמה עשר בלמה
משפתו אל שפתו עגול
סביב וכן שלשה בלמה
יסוד אותו (ד"ה"ד) סביב
לעשר אמות רוחב שלשים
אמה היקף (סוכה ד').

הדרן עלך הדר
כל שיש בהיקפו
שלשה טפחים. צריכה
מוט ארוך ג' טפחים
לקיפה סביב, כידוע שיש
בה רוחב טפח אם חתך
(ועי' ג' דמתיב צ"ט
שעשה שלמה עשר בלמה
משפתו אל שפתו עגול
סביב וכן שלשה בלמה
יסוד אותו (ד"ה"ד) סביב
לעשר אמות רוחב שלשים
אמה היקף (סוכה ד').

(א) ר"ל, ט לקמן פ"ה:
(א) גיר' ה"א"ש:
מדרבה דאמר רבה, א שנת
לז', (א) לקמן פ"ה, א לעיל
ט, וי"ט (א) ר"ה לז' ג.
נרמית י. ל: כמותה נא.
גירסות: הירושית: כריתות
(א) ג' (א) ג' (א) ג' (א) ג'
(ט) כ"ה: (א) ג' (א) ג'
מוס' שנת ד' ל' ד' שיהא:

מוסף רש"י

הנותן את עירובו בבית
שער. עירוב צמח עממי
החצר ומתו צמח עממי
היינו בית קטן שלפני שער
החצר, או מצמחים או
מחצות, וזמיר הפתח יושב
שם (סוכה ג'). אכסדרה.
שלפני בית שקיין
פורטק"א (ס"ח).
וגרפסת. עליה ארובה
על פני החצר על פני רשות
החצר ובה פתח ארובה
לפי מחציתיה ודיונין ככל
אחת ואחת ועשין מרפסת
ארובה לפני המרפסת
כאורג עליה וזמן עשין
בסוף אחד למרפסת דעל
המרפסת נכנסין ויוצאין
סוף, מרפסת אלוניא,
סוף אשכ"ל (ס"ח). אינו
עירוב. דלא מיי ליריה
שכל היולא ונכנס עירוב
עליו (ס"ח).
השמשות. קונה עירוב
שהוא מחילת קדושת היום
(שב"ב דף לז.). זה שער.
עליו מבעוד יום. הית
עירוב לטוף התחום מבעוד
יום ולא הספיק להחזיק
משם עד ששאלו בין
השמשות (ס"ח). נאכל
עירוב. שאלו כלל או
אם (ס"ח). שניהם קנו
עירוב. לגבי האי שנאלע
בין השמשות שהיו עירוב
לילאל וצמחיין כצר קנה
היום צמח העירוב קיים
וקנה עירוב, דהלכה כר'
ויסי דלמיר (לעיל ג').
ספק עירוב שער, ולגבי
דהאי שהות עליו בין
השמשות ומתקיים עד
ששקפה משוינן לנין
השמשות ימחו ועדיין לא
קדש היום כשהות ומלא
שהיה שער כצר שנת
קיים עירוב (שב"ב דף לז.).

הדרן עלך הדר

הדרן עלך הדר
כל שיש בהיקפו
שלשה טפחים. צריכה
מוט ארוך ג' טפחים
לקיפה סביב, כידוע שיש
בה רוחב טפח אם חתך
(ועי' ג' דמתיב צ"ט
שעשה שלמה עשר בלמה
משפתו אל שפתו עגול
סביב וכן שלשה בלמה
יסוד אותו (ד"ה"ד) סביב
לעשר אמות רוחב שלשים
אמה היקף (סוכה ד').

רבינו חננאל

הבית הקרוב לו נעשה
בית שער לחצר זו וזה
הבית נעשה בית שער
לחצר זו, ומצאו שני
הבתים היצוינא בתי
שער ואין עירוב.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה י"ב ששעון
בפירקא קמא. י"ב רש"י דף
ט: (ב) ר"ה לר"י וכו' בסוף
עשרה הוא על פני:

רב ניסים גאון

לימא תנו סתמא כרבנן
משמעון בן גמליאל דאמר
כל פחות מו' בלבד
דמי. עיקר דברי רבן בן
שמשון בן גמליאל
בבריתא אמורה בפרק
מבוי, תנו רבנן קורה
היוצאה מכותל זה כו',
רבן שמשון בן גמליאל
אמר פחות מו' אין צריך
להביא קורה אחרת. ואית'
נמי בפרק הישן תחת
המטה, והיא שניה
בתוספתא דעירובין בפרק
א'.

רבינו חננאל (המשך)

חלון שבין שתי חצירות
ארבעה על ארבעה בתוך י'
מערבין שנים (ואין) ונאם
רצו מערבין כו'.
אוקימנא להא מנתי'
אפילו לרבנן דסבירא להו
דרששה לא אמרין בהו
לכוד ותלתא טגי, הכא
דרשויה פיתחין, אי איכא
ד' טפחים הוי פיתחא, ואי
לא, ואוקימנא נמי
דהאי חלון שיש בו ד' על
ד' טפחים, אי הוה הני ד'
טפחים חלה דהנו רבנן כולו
למעלה מעשרה ומקצתו
בתוך י' כו'. תנא באהלות
פרק י"ג ממד המוטל
באור אינו מביא את
הטמאה תחת דופנו עד
שיהא בהיקפו כ"ד
טפחים. י' יסוד אומר
כ"ה (א), אין כל כ"ה
טפחים שאין הארץ
אובלת טפה. וכן הוא
אומר ויהיו הירמונים
תשעים וששה (רוחה,
ואומר כל הרמונים מאה
עלהם כבה סביב, אי
אפשר לומר מאה שכבר
נאמר תשעים וששה) ואי
אפשר לומר [תשעים
וששה שכבר נאמר מאה,
אומר מנתה ארבעה
בלותי ככותל ותשעים
וששה רגאין מבחתיין] אי'
יחזן [חלון] עגול צריך
(שיש) [שיהא] בהיקפו
כ"ד טפחים ומתן י'

רבינו חננאל

הבית הקרוב לו נעשה
בית שער לחצר זו וזה
הבית נעשה בית שער
לחצר זו, ומצאו שני
הבתים היצוינא בתי
שער ואין עירוב.

רבינו חננאל

הבית הקרוב לו נעשה
בית שער לחצר זו וזה
הבית נעשה בית שער
לחצר זו, ומצאו שני
הבתים היצוינא בתי
שער ואין עירוב.

(א) חסד כאל וז"ל שיהא ר' יוסף אומר אין כו' וכו' אומר רימונים משעים ושהו וגו' ואומר כל הירמונים מאה על השכס סביב א' אפשר לומר מאה ככר נאמר וכו' אמור מעמה ארבעה בכותל ותשעים וששה נראה מן המוחין (ב) ע"כ. (ג) לפי שיגרת לשון רבינו נראה דל"ל
שם יתמנו טפחים לא ישיא מקצת ממלנו על חלון אחר שירבענו בתוך י' לא ייכלין לערוב כחצר הפיך האוכך וכו'.